

Είδος: Εφημερίδα / Κύρια
Ημερομηνία: Τετάρτη, 07-07-2010
Σελίδα: 26
Μέγεθος: 8653 cm²
Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
Επικοινωνία εντύπου: (28210) 70563

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Του
Δ. ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Βασίλης Καραποστόλης

Καθηγητής Πολιτισμού – Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ

Διχασμός και εξιλέωση

Περί πολιτικής ηθικής των Ελλήνων

Ένα διβλίο θαρραλέου σύγχρονου στοχασμού για τη νεοελληνική έλλειψη αυτοσυνειδησίας στο συνεχές γίγνεσθαι. Με οριακές υπερβάσεις σε περιπτώσεις κινδύνου. Χωρίς, όμως, αυτές να εμπεδώνουν μια σταθερή ατομική και λαϊκή αυτο-υπέρβαση. Στο διβλίο αυτό του Βασίλη Καραποστόλη, διερευνώνται τα αντιδραμα στην τάση της αυτοκαταστροφής. Παρουσιάζονται ιστορικά πρόσωπα που μπόρεσαν παρά τις πικρίες και τις αντιφάσεις τους να γίνουν για τη χώρα τους δότες. Αλήθεια, πως συνέβη αυτή η αυθυπέρβαση; Ποιο πάθος (διερωτάται ο συγγραφέας) ξύπνησε και ξεγέλασε ή και ανέκοψε, για λίγο έστω, εκείνο το άλλο, το πάθος της αρπαγής, που συνεχίζεται και σήμερα;

Είνα αλλόκοτο να ζει κανείς σ' έναν κόσμο γεμάτο από δράση, όπου οι άνθρωποι αναρωτιούνται συνέχεια για τον εαυτό τους, για τα κίνητρό τους, για ποιο λόγο τέλος πάντων να δρουν όπως δρουν.

Οι Έλληνες είχαν από παλιά θρει τον τρόπο να συμπλιώνονταν με αυτή την αντίφαση που ενδοζωναν οι ίδιοι. Δούλευαν και την ανάπτυξη της δουλειάς τους, αμφιδύσαν. Αμφιδύσαν για το αν αυτά που έκαναν ανταποκρίνονταν στις δυνατότητες τους, που κάτι μέσα τους έλεγε ότι υπερβαίνουν τους δεδομένους περιορισμούς.

Ο αγώνας ανάμεσα σ' αυτό που είναι και σ' αυτό που θα ήθελε να είναι

Υπήρξαν εποχές όπου το βασανιστικό «ποιο είμαστε», αποκάλυπτε την υποταγή των ατόμων στις ανάγκες της ζωής και ταυτόχρονα την επιθυμία τους, να αποδείξουν ότι δεν ήταν υπόλοιπα των αναγκών. Η περίοδος από την επανάσταση του '21 έως την εθνική αντίσταση του '40, ήταν, με ό,τι άλλο μπορεί να ειπωθεί γι' αυτήν, μια τέτοια εποχή. Ο αναγνώστης αυτού του δοκιμίου θα παρακολουθήσει τις μορφές που έλαβε μέσα σε τούτο το διάστημα κυρίως ένας αγώνας: Ήταν ο αγώνας ανάμεσα σ' αυτό που τείνει να είναι, ένας λαός και σ' αυτό που θα ήθελε να είναι. Ο συγκεκριμένος λαός ήταν και είναι ακόμα δεμένος πάνω στο άμμο της επιβίωσης και της φιλοξενίας. Θα ήθελε όμως να φανεί πως είναι ικανός πότε πότε για ένα άλμα, έξω από αυτή την τροχιά. Αραγε θα το μπόρουσε; Θα ήταν δυνατό να εισφέρει το άτομο στο σύνολο, στη χώρα, στην πατρίδα του, χωρίς να ζητάει απ' αυτή ό,τι θα ζητούσε σε μια οποιαδήποτε συναλλαγή;

Θα ήταν δυνατόν να μην είναι εμπορική υπόθεση ο εμπόρισμός τους; Να εκχωρεί κάποιος, δηλαδή ένα μέρος από τα κερτήματα του, επειδή διαπίστωσε ότι από ένα σημείο κι έπειτα το συμφέρον του παρομφόφωτος τα χαρακτηριστικά, αυτά που θεωρούσε ότι ήταν απαυότερα, δηλαδή πιο ανθρώπινα;

Καθοριστικής σημασίας δοκίμιο για τους Νεοέλληνες

Ένα καθοριστικής (απολύτως επίκαιρο)

σημασίας δοκίμιο που γράφτηκε από έναν ακαδημαϊκό τολμηρό πολίτη, καθηγητή πολιτισμού και επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ποιητικής γραφής μυθιστοριογράφου. Έναν πολυτάλαντο συγγραφέα, με υψηλό ήθος γραφής, ο οποίος είτε στα δοκίμια του, είτε στα λογοτεχνικά έργα του, μελετά σε βάθος τα προβλήματα του ανθρώπου – ανθρώπινου λαού – λαών. Τόσο μέσα στην παγκοσμιοποίηση, όσο και στα σημερινά πλαίσια των μαζικών εισόδων και εξόδων της οικονομικής λειτουργίας του φαινοσθα και παρερρεσθα της εικονικότητας. Της ανεκτικότητας και των μεγάλων και κρίσιμων αδιεξόδων που δημιουργούνται από την εικονική πραγματικότητα στους δυτικούς της οποίες καταδιώξαμε. Όσο κι αν θέλουμε να κρατηθούμε στην επιφάνεια της χρησιμικής και παραπλανητικής επικοινωνίας του μη είναι. Αφού, όπως γράφει στον πρόλογο του (στον οποίο ήδη αναφερόμαστε με το παραπάνω κείμενο) το «είμαι κλειστή μεσα στα αγορασμένα αντικείμενα, τα συνταγιά μέσο, στην υλικότητά τους...».

Αντά, όμως, λέμε εμείς και γνωρίζουμε όλοι ότι μας επιβάλλονται με την κυριαρχία της εικονικής πραγματικότητας, που μας περιτριφίγγει επιθυμητά, ηδονιστικά, αλλά και τραγικά, από κάθε πλευρά σήμερα.

«Όμως, αυτή την ασφύξια που είναι δυνατόν να επέλθει από έναν τέτοιο εγκλεισμό, δεν τη γνώρισαν, αλλά την προσοθήθηκαν οι προηγούμενες γενιές, ακόμη και μέσα στις στερήσεις απέναντι στις οποίες ήταν αναγκασμένες να παλέψουν», συνεχίζει ο συγγραφέας του προτύπου δοκιμίου: «Διχασμός και εξιλέωση – περί πολιτικής ηθικής των Ελλήνων».

Υπήρξαν ορισμένες κορυφαίες αντιδράσεις

Και προσθέτει: Γι' αυτό και υπήρξαν ορισμένες κορυφαίες αντιδράσεις. Αυτές καταγράφουμε και ερμηνεύουμε στο διβλίο. Στο μέτρο των δυναμένων μας, εκθέτουμε τους όρους υπό τους οποίους ορισμένα εξέχοντα άτομα, επιφανείς προσωπικότητες, θα τις έλεγαν κάποιος άλλοι, μολονότι ήταν σε συνεχή αντιμαζία με τους εσωτερικούς τους δαίμονες, κατόρθωσαν να γίνουν δοτικοί προς το σύνολο. Οι γενολογίες και οι συμβατικοί νύμιο που ακολούθησαν αργότερα και τύλαξαν αυτές

τις πράξεις, δεν είναι λόγος για να μην επιχειρήσουμε την κατάδειξη της πολλαπλής σημασίας τους κάτω από την πείση των αιτημάτων του καιρού μας.

Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζονται ορισμένες ιδιαίτερες προσπάθειες που έγιναν κάποτε στην Ελλάδα, ώστε αυτές οι δυνατότητες της ανθιστάμενης συνειδησίας να παραμείνουν ανοιχτές.

Το ζήτημα και η προσοχή μας, εντοπίστηκε στη ζωή μερικών ατόμων, όμοιων σε πολλά με τα υπόλοιπα, το ίδιο εμπάθη, το ίδιο ταλαντευόμενα μ' εκείνα, που ξεχώριαν εντέλει με το να φανερώσουν ότι στη συλλογική οντότητα φωλιάζει ένα κρυμμένο απρόδλεπτο δυναμικό.

Επιμοίστηκαν όχι χωρίς παλινδρομήσεις και όχι πάντα με τη συνείδηση του τατού ή το προπορόρου, το δυσδιάστατο έργο να δείξουν ότι οι «κατ' εξαίρεση» πράξεις επιφέρουν κι αυτές αλλαγές και ότι η χώρα τους δεν είναι για να την κυβερνά σταθερά και συναινετικά η απάτη.

Ό,τι κι αν λέει ο σύγχρονος καιροσκοπισμός

Ωστόσο, τα ηθικά ερωτήματα πολύ δύσκολα παραμερίζονται, ό,τι κι αν λέει ο σύγχρονος καιροσκοπισμός. Και κάθε γενιά θέσκειται απέναντι τους, για να δώσει τη δική της απάντηση, δγαλμένη μέσα από τις δοκιμασίες που είναι ο κλήρος της.

Όσο για την ειρωνεία, είναι κι αυτή μια απάντηση. Όπως είναι η υπεκφυγή, ο κινισμός ή, αντίθετα, η επανάσταση και η εξέγερση. Αγνωστές αν οι πιθανότητες που έχει η τελευταία εκδοχή στο κοντινό μέλλον είναι λίγες, ελάχιστες ή μηδαμινές».

Για να καταλήξει στο σημαντικό πρόλογο του, λέγοντας: «Δύσκολο να φανταστεί κανείς σήμερα μια ηθική που θα πυροδοτούσε μια πολιτική κινήση, ποιον δρόμο θα ακολουθούσαν οι νεότεροι, δεν τον ξέρουμε. Θα ήταν, όμως, αδύναμο να πούμε ότι σταυροδρόμια υπάρχουν πλέον μόνο στους αργαίους μύθους».

Κατάθεση ανατομίας του διχασμού – εξιλέωσης

Το διβλίο «περί πολιτικής ηθικής των Ελλήνων» αποτελεί μια σπουδαία κατάθεση ανατομίας του «Διχασμού και εξιλέωσης» της ελληνικής πολιτικής συμπεριφοράς των Ελλήνων από την αογή της δημοσιογίας και τις λειτουργίας του νεοελληνικού κράτους, που ποτέ δεν υπήρξε, ουσιαστικά, ανεξάρτητο, ανεπιρροαστο και... αυτοδύναμο. Για να μην πορρασει τελικά να αναπτυχθεί πάνω σε μια συνταγμένη συνεχώς αυθυπέρβαση, μακριά από το παμπάλαιο πάθος της αρπαγής».

Πχ, στο τρίτο κεφάλαιο με τίτλο «Το δέσμο κράτος» και υπότιτλο: «Κιέβοντας μια θεσπία» στο υποκεφάλαιο «Οι πάγοντες αδελφοί», ο καθηγητής Βασίλης Καραποστόλης, γράφει για τα ετήσια: «Δεκαετίες του 1870, του '80, του '90».

Είναι μια περίοδος όπου μερικές παμπάλαιες αμφιβολίες, αυτές που κατέτρωσαν ανέκαθεν τη χώρα, εντένιονται στο έπακρο. Σε ποιον ανήκει τι και γιατί να ανήκει. Η ιδιοκτησία, η εξουσία, η ισχύς, γίνονται αντικείμενα διενεξών, κατά τις οποίες οι διεκδικητές φορούν αδιαλείπτως παρωπίδες, καθώς εξαπλώνεται η σύγχυση, ελάχιστοι μπορούν να οραφτούν τις παρενέργειες που έχει η ανεξέ-

λεγκτική σύγκρουση των συμφερόντων, το ότι η δολοφία που θα έρθει για όλους, πολύ πιθανόν να είναι ανεπανόρθωτη...».

Κι ακόμη: «Τα πλήθη ακούν τις εξοφρενικές καταγγελίες. Και καλούνται να φύξουν και να οργιστούν με το ότι οι επιτήδειοι της εακώστες κυβένησης λυμάνονται τα δημόσια έσοδα κλπ...». Όπως συμβαίνει τώρα με παραλλαγμένες διαδικασίες.

Ανήθικες συμπεριφορές και καταστροφές

Αυτή την κρατική θεώρηση πραγματοποιεί στο σημαντικό νέο δοκίμιο του, ο δοκιμιογράφος, μυθιστοριογράφος και καθηγητής Πολιτισμού, στη Σχολή Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου της Αθήνας, Βασίλης Καραποστόλης. Το τόλμημα είναι δύσκολο, αλλά το φέρεται σε επιτυχία, καθώς και σε συνταγία με την ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο που διανιεί η Ελλάδα τώρα και καιρό.

Ο χειρισμός της κρατικής κρίσιμων καιρών, κρίσιμων καταστάσεων και ηρωικών προσώπων αγωνιστικής υπέδρασης ή κοινωνικής προσφοράς, αποτιμά με ήθος, θάρρος, γνώση και ηθική ανήθικες συμπεριφορές και καταστροφές των νεοελληνικών οραμάτων.

Τώρα, όμως, τα πράγματα δεν «αστειεύουν» με την Ελλάδα και τους Έλληνες – Ελληνίδες της πολιτικής ανηθικότητας, να έχουν φέρι χώρα, λαό και ελληνοσμο, στο γέλιος του κρηφειού...

Το αίσθημα στρίψε, αλλά και διέλυσε την Ελλάδα

Το διβλίο του καθηγητή Καραποστόλη, περιλαμβάνει πρόλογο, επίλογο και 5 κεφάλαια, με εξαιρετικούς ενδιαφέροντα υποθέματα, τα ετήσια:

Κεφ. Πρώτο: Τα πάθη του Αγονιστή, Ηρωες με διλήματα, Η χολη και η Δοξία

Κεφ. Δεύτερο: Από τη θυσία στην ενεργεία

Κεφ. Τρίτο: Το δέσμο κράτος, Κιέβοντας μια θεσπία, Η κομματική μειετία, Οι πάγοντες αδελφοί
Κεφ. Τέτατο: Το άλμα προς τα έξω
- Το ζήτημα της προδοσίας
- Το ιδεαστο και το μεγαλείο
- Το όραμα του εργοποισού
- Ο ιδάλος στην αγορά
Κεφ. Πέμτο: Το ήγημα
- Μια νέα πίστη
- Το όη της εξιλέωσης
- Ο λαός και οι τρίτοι

Για να καταλήξει στον επίλογο του ο Βασίλης Καραποστόλης να πει και το ετήσιο σημαντικό: «το αίσθημα στρίψε την Ελλάδα στις οριακές περιπτώσεις, αλλά τη διέλυσε στις υπόλοιπες...». Τώρα, όμως, εμεις δεν έχουμε κανενός είδους αίσθημα. Αλήθεια, πού πάμε;